

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور

۱۵. بخش آب

به نام خدا

فهرست مطالب

چکیده.....	۲
مقدمه	۲
۱. مقایسه فصل منابع آب با سایر فصول بودجه	۳
۲. مقایسه اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی و استانی برنامه‌های مختلف بخش آب طی سال‌های مختلف.....	۵
۳. نکات قابل تأمل در مورد لایحه بودجه سال ۱۳۹۲، بخش آب.....	۸
۴. برخی پیشنهادهای اصلاحی	۹
نتیجه‌گیری و جمع‌بندی.....	۱۰
منابع و مأخذ	۱۰

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور ۱۵. بخش آب

راهبردهای پیشنهادی برای بررسی لایحه بودجه ۱۳۹۲ در مجلس شورای اسلامی در راستای ارتقای کارآیی و اثربخشی بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ نسبت به سال‌های گذشته پیشنهاد می‌شود که نمایندگان و کمیسیون‌های محترم به موارد زیر تمرکز نمایند:

- **مبانی قانونی:** بررسی شود مبنای قانونی برآورد منابع و مصارف در بودجه در هریک از امور بخشی و فرابخشی چیست؟
- **تغییر هزینه‌ها:** آیا مجموعه اعتباراتی که در هریک از بخش‌های تخصصی (مانند مسکن، حمل و نقل، آموزش، بهداشت و...) پیش‌بینی شده است برای انجام وظایف آن حوزه (نه دستگاه) کافی است؟ دلیل تغییرات اعتبارات نسبت به سال قبل در هریک از بخش‌ها چیست؟
- **بررسی آثار:** آثار تخصیص اعتبارات به هریک از بخش‌ها چیست؟ به‌عنوان مثال با هزینه‌کرد اعتبارات پیش‌بینی شده در بودجه، شاخص‌های هریک از حوزه‌های بخشی و فرابخشی (مانند کشاورزی، فرهنگ، امنیت، آموزش، سلامت و...) چه تغییری خواهند کرد؟
- **عدم قانونگذاری جدید:** در بررسی احکام بودجه، احکامی که در صدد قانونگذاری جدید یا اصلاح قوانین دائمی در لایحه هستند حذف شوند و همچنین مجلس از ارائه پیشنهادهای جدید از این دست اجتناب کند تا مانع از درهم‌ریختگی نظام قانونی و حقوقی کشور شود.
- **عدم ورود به اصلاح ردیف‌های بودجه‌ای:** مجلس از ورود به اصلاح ردیف‌های بودجه‌ای به خصوص ردیف‌های ذیل قوه مجریه اجتناب کند که این امر ناقض صلاحیت نظارتی مجلس و نقض تفکیک قواست.
- **اعمال اصلاحات بودجه‌ای توسط دولت:** در نهایت اینکه، مجلس بجای اینکه خودش برای اصلاح لایحه بودجه دست به کار شود، با بررسی راهبردهای بودجه در هریک از امور بخشی و فرابخشی، ظرفیت سیاسی و حقوقی لازم را برای اصلاح بودجه توسط دولت فراهم نماید.^۱

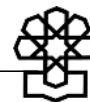
۱. برای اطلاعات بیشتر در این مورد به گزارش «مجلس و بودجه: راهبردها و رویکردها» شماره مسلسل ۲۳۰۱۲۸۷۲ مراجعه شود.

چکیده

در این گزارش اعتبارات بخش آب کشور در لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ مورد بررسی قرار گرفته است. برنامه‌های بخش آب در بودجه تحت فصل مستقل منابع آب و فصل مسکن و عمران شهری، روستایی و عشایری (تحت عناوین برنامه سامانه‌های پساب و فاضلاب و برنامه آب شهری و روستایی) درج می‌گردد. در لایحه بودجه سال ۱۳۹۲، فصل منابع آب بعد از فصول حمل‌ونقل و مسکن و عمران شهری، روستایی و عشایری در بین سایر فصول بودجه از بالاترین اعتبار تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برخوردار است. میزان بالای اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای بخش آب که در لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ برابر با ۴۲,۷۵۸,۸۱۴ میلیون ریال (۱۴/۷ درصد اعتبارات کل فصول بودجه) است، به دلیل حجم بالای سرمایه‌گذاری مخصوص به طرح‌های این بخش است. اعتبارات بخش آب و فاضلاب در لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ حدود ۲۳/۹ درصد نسبت به اعتبار مصوب سال ۱۳۹۱ افزایش یافته است. این درحالی است که اعتبارات بخش امور آب حدود ۱۱/۶ درصد کاهش یافته است. همچنین در بین برنامه‌های بخش آب در لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ به ترتیب برنامه‌های تأمین و عرضه، سامانه‌های پساب و فاضلاب، آب شهری و روستایی و برنامه توسعه منابع آب در حوضه‌های آبریز رودخانه‌های مرزی و مشترک از بیشترین اعتبار تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی برخوردارند. لازم به ذکر است که جهتگیری‌های لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور در بخش آب (خصوصاً در بخش امور آب) از لحاظ ساختاری، تفاوت عمده‌ای با بودجه‌ریزی سال‌های گذشته، نداشته و نمی‌تواند به‌طور مناسبی پاسخگوی نیازهای برنامه پنجم توسعه در این بخش باشد. از مهمترین موارد مغفول مانده در لایحه می‌توان به برنامه مهم و استراتژیک توسعه منابع آب در حوضه‌های آبریز و رودخانه‌های مرزی و مشترک، برنامه آبرسانی روستایی و تضمین سرمایه‌گذاری بخش خصوصی اشاره کرد.

مقدمه

بودجه‌ریزی سالیانه دارای جهتگیری‌های زمانی مشخص بوده و به‌عنوان گامی است که گام‌های سال بعد را مشخص می‌کند. بودجه سالیانه رابطه تنگاتنگی با برنامه‌های توسعه پنج‌ساله دارد و حسن تدوین آن، برآورد اهداف برنامه‌های توسعه پنج‌ساله را به دنبال خواهد داشت. بخش آب به دلیل اهمیت و تأثیری که روی سایر بخش‌ها دارد، فصل جداگانه‌ای را از فصل‌های بودجه، تحت عنوان فصل منابع آب، به خود اختصاص داده است و در بین سایر فصل‌ها بعد از فصول حمل‌ونقل و مسکن و عمران شهری، روستایی و عشایری از بیشترین رقم اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای با

اعتباری بالغ بر ۴۲,۷۵۸,۸۱۴ میلیون ریال در لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ برخوردار است. در این گزارش ابتدا جایگاه فصل منابع آب نسبت به سایر فصول در لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ سنجیده شده و سپس برنامه‌های بخش آب، ذکر شده در لایحه بودجه و نحوه تغییرات آنها نسبت به قانون بودجه سال گذشته بیان شده و در انتها نیز تحلیل‌های کارشناسی ارائه می‌شوند.

۱. مقایسه فصل منابع آب با سایر فصول بودجه

فصل منابع آب از طرفی به دلیل ارتباط مستقیم با پروژه‌های عمرانی کشور و از طرف دیگر به دلیل حجم بالای سرمایه‌گذاری‌ها در این رابطه، در بین فصول بودجه از اعتبار تملک دارایی‌های سرمایه‌ای بالایی برخوردار است. به طوری که مجموع اعتبار تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی و استانی آن در لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ برابر با ۴۲,۷۵۸,۸۱۴ میلیون ریال است که این مقدار در حدود ۱۵ درصد کل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی و استانی لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ است. برخلاف اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، فصل منابع آب در لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ از اعتبارات هزینه‌ای بسیار اندکی نسبت به سایر فصول دیگر برخوردار است. جدول ۱ و نمودار ۱ مقایسه اعتبارات هزینه‌ای ملی و استانی و اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی و استانی را به تفکیک فصول مختلف بودجه نشان می‌دهند.

جدول ۱. مقایسه اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی و استانی
به تفکیک فصول مختلف بودجه

(میلیون ریال)

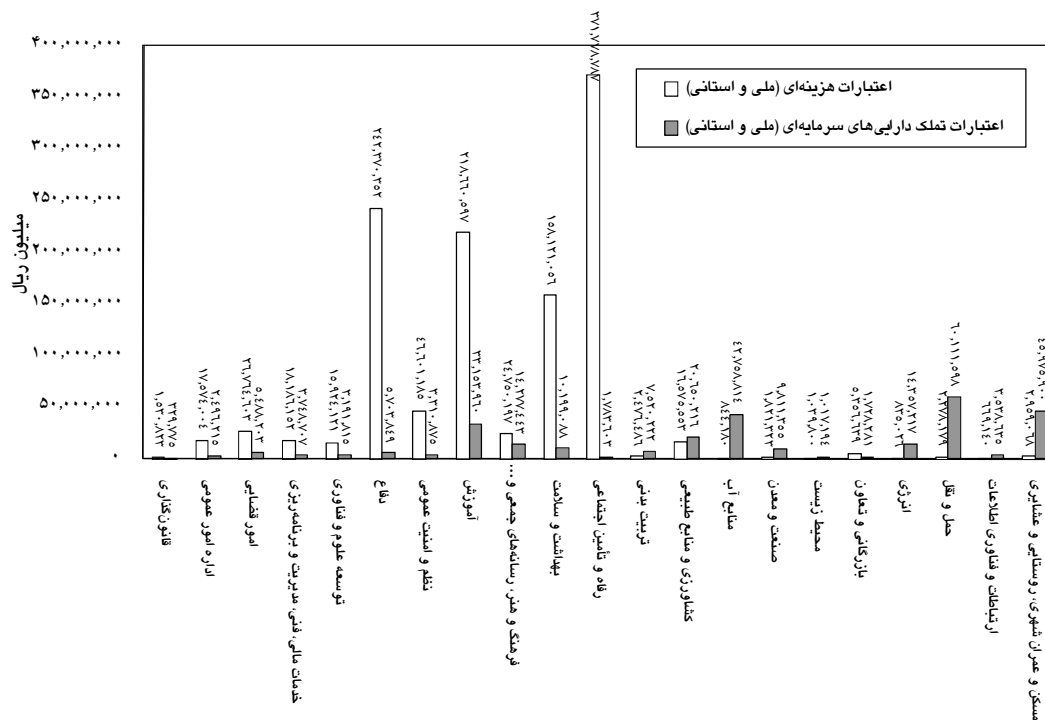
عنوان فصل	اعتبارات هزینه‌ای (ملی و استانی)	درصد از کل	اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (ملی و استانی)	درصد از کل
قانونگذاری	۱,۵۳۰,۸۲۳	۰/۱۳	۳۲۹,۷۷۵	۰/۱۱
اداره امور عمومی	۱۷,۵۷۴,۰۰۴	۱/۴۹	۲,۴۹۶,۲۱۵	۰/۸۶
امور قضایی	۲۶,۷۶۴,۶۰۳	۲/۲۷	۵,۴۸۸,۲۰۳	۱/۸۸
خدمات مالی، فنی، مدیریت و برنامه‌ریزی	۱۸,۱۸۶,۱۵۲	۱/۵۴	۳,۷۴۸,۷۰۷	۱/۲۹
توسعه علوم و فناوری	۱۵,۹۲۴,۱۲۱	۱/۳۵	۳,۱۹۱,۸۱۵	۱/۱۰
دفاع	۲۴۲,۳۷۰,۳۵۲	۲۰/۵۹	۵,۷۰۳,۸۴۹	۱/۹۶
نظم و امنیت عمومی	۴۶,۶۰۱,۱۸۵	۳/۹۶	۳,۳۱۰,۸۷۵	۱/۱۴
آموزش	۲۱۸,۶۶۰,۵۹۷	۱۸/۵۸	۳۳,۱۵۳,۹۶۰	۱۱/۳۹
فرهنگ و هنر، رسانه‌های جمعی و گردشگری	۲۴,۷۵۰,۱۹۷	۲/۱۰	۱۴,۲۷۷,۴۴۳	۴/۹۰
بهداشت و سلامت	۱۵۸,۱۲۱,۰۵۶	۱۳/۴۳	۱۰,۱۹۹,۰۸۸	۳/۵۰
رفاه و تأمین اجتماعی	۳۷۱,۷۷۸,۷۸۷	۳۱/۵۸	۱,۷۸۳,۶۰۳	۰/۶۱
تربیت بدنی	۲,۴۷۶,۴۸۶	۰/۲۱	۷,۵۲۰,۲۲۲	۲/۵۸
کشاورزی و منابع طبیعی	۱۶,۵۷۵,۵۵۳	۱/۴۱	۲۰,۶۵۰,۲۱۶	۷/۰۹
منابع آب	۸۴۴,۱۸۰	۰/۰۷	۴۲,۷۵۸,۸۱۴	۱۴/۶۹
صنعت و معدن	۱,۸۲۱,۳۲۳	۰/۱۵	۹,۸۱۱,۳۵۵	۳/۳۷
محیط زیست	۱,۰۳۹,۸۰۰	۰/۰۹	۱,۰۱۷,۱۹۴	۰/۳۵
بازرگانی و تعاون	۵,۳۵۶,۶۳۹	۰/۴۶	۱,۷۲۸,۲۸۱	۰/۵۹
انرژی	۸۳۵,۰۲۶	۰/۰۷	۱۴,۳۵۷,۲۱۷	۴/۹۳
حمل و نقل	۲,۲۷۸,۱۷۹	۰/۱۹	۶۰,۱۱۱,۵۹۸	۲۰/۶۵
ارتباطات و فناوری اطلاعات	۶۶۹,۱۴۰	۰/۰۶	۳,۵۳۸,۶۳۵	۱/۲۲
مسکن و عمران شهری، روستایی و عشایری	۲,۹۵۹,۰۶۸	۰/۲۵	۴۵,۹۷۵,۹۰۰	۱۵/۷۹
جمع کل	۱,۱۷۷,۱۱۷,۲۷۱	۱۰۰	۲۹۱,۱۵۲,۹۶۵	۱۰۰

مأخذ: لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور (ماده واحده و جداول کلان منابع و مصارف بودجه).

نمودار ۱. مقایسه اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی و استانی به تفکیک فصول

مختلف بودجه

۲. مقایسه اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی و استانی برنامه‌های مختلف

بخش آب طی سال‌های مختلف

جدول ۲ مجموع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی و استانی را برای برنامه‌های مختلف بخش آب (امور آب و آب و فاضلاب) طی سال‌های مختلف به همراه درصد تغییرات از هر سال نسبت به سال بعد را نشان می‌دهد. همان‌طور که از جدول ۲ مشخص است، مجموع اعتبارات بخش آب و فاضلاب در لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ حدود ۲۳/۹ درصد نسبت به اعتبار مصوب سال ۱۳۹۱ افزایش یافته است. این در حالی است که اعتبارات بخش امور آب حدود ۱۱/۶ درصد کاهش یافته است. همچنین در بین برنامه‌های بخش آب در لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ به ترتیب برنامه‌های تأمین و عرضه، سامانه‌های پساب و فاضلاب، آب شهری و روستایی و برنامه توسعه منابع آب در حوزه‌های آبریز رودخانه‌های مرزی و مشترک از بیشترین اعتبار تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی برخوردارند.

نکته مهم قابل توجه در مورد اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برنامه‌های فصل منابع آب در لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ این است که برخلاف روند سال‌های گذشته (سال‌های مندرج در جدول ۲)، برنامه‌های این فصل در لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ همگی کاهش داشته و در بعضی از موارد

مانند برنامه توسعه منابع آب در حوضه‌های آبریز رودخانه‌های مرزی و مشترک و برنامه بهبود بهره‌برداری و حفاظت از منابع آب، کاهش مذکور چشمگیر بوده که با توجه به اهمیت این برنامه‌ها و تورم موجود، موضوع مورد اشاره جای تأمل دارد. به عکس در مورد برنامه‌های سامانه‌های پساب و فاضلاب و آب شهری و روستایی (از فصل مسکن و عمران شهری، روستایی و عشایری) رقم پیشنهادی مندرج در لایحه نسبت به رقم مصوب قانون بودجه سال ۱۳۹۱ از افزایش به ترتیب ۱۳/۹ و ۴۲ درصدی برخوردار بوده است. کاهش و افزایش درصدهای ذکر شده بین لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ و قانون بودجه سال ۱۳۹۱ به‌طور مجزا در نمودار ۲ قابل مشاهده می‌باشد.

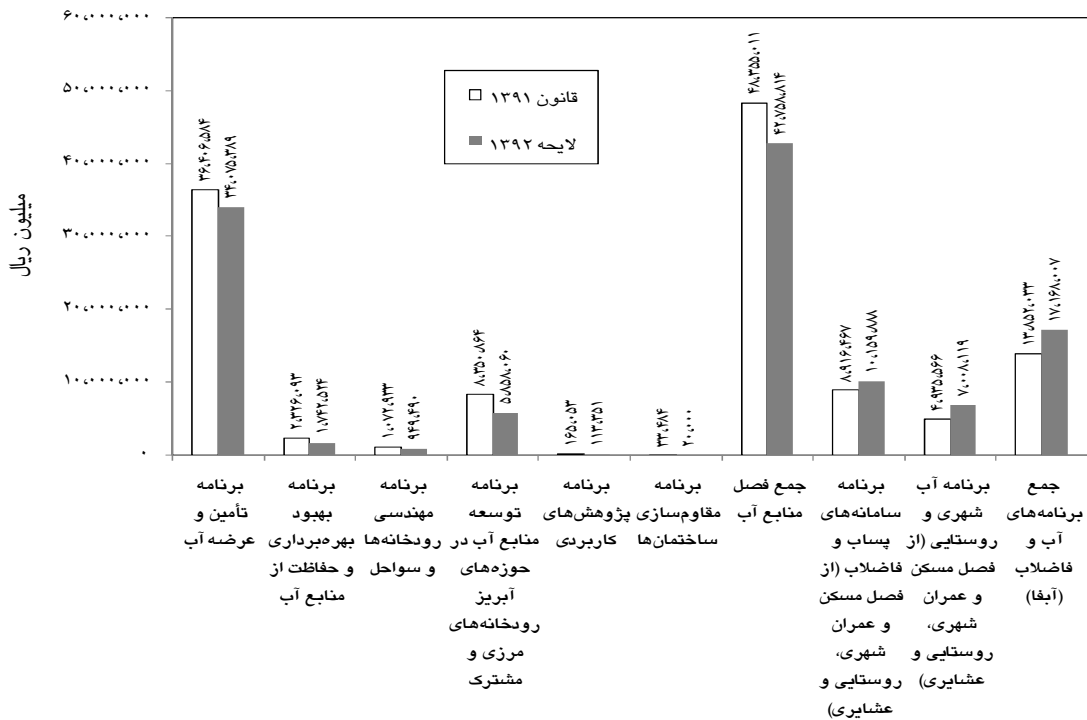
جدول ۲. جمع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی و استانی برنامه‌های مختلف بخش آب در سال‌های مختلف

(میلیون ریال)

برنامه	قانون ۱۳۸۸	درصد تغییر	قانون ۱۳۸۹	درصد تغییر	قانون ۱۳۹۰	درصد تغییر	قانون ۱۳۹۱	درصد تغییر	لایحه ۱۳۹۲
برنامه تأمین و عرضه آب	۲۸,۹۴۳,۶۵۰	۹/۰	۳۱,۵۴۱,۲۰۵	۲/۲	۳۲,۲۳۷,۸۸۳	۱۲/۹	۳۶,۴۰۶,۵۸۴	-۶/۴	۳۴,۰۷۵,۳۸۹
برنامه بهبود بهره‌برداری و حفاظت از منابع آب	۱,۳۴۳,۴۰۵	۲۳/۰	۱,۶۵۲,۱۱۳	۳۳/۸	۲,۲۰۹,۹۶۴	۵/۳	۲,۳۲۶,۰۹۳	-۲۵/۱	۱,۷۴۲,۵۲۴
برنامه مهندسی رودخانه‌ها و سواحل	۷۹۲,۴۲۵	۶/۲	۸۴۱,۵۹۲	۱۹/۷	۱,۰۰۷,۵۵۰	۶/۵	۱,۰۷۲,۹۳۳	-۱۱/۵	۹۴۹,۴۹۰
برنامه توسعه منابع آب در حوزه‌های آبریز رودخانه‌های مرزی و مشترک	۵,۱۳۱,۰۴۶	۳۶/۱	۶,۹۸۲,۷۲۶	-۳/۶	۶,۷۳۱,۶۶۳	۲۴/۱	۸,۳۵۰,۸۶۴	-۲۹/۹	۵,۸۵۸,۰۶۰
برنامه پژوهش‌های کاربردی	۱۴۰,۷۶۶	-۱۳/۴	۱۲۱,۹۲۱	۱۹/۴	۱۴۵,۵۶۵	۱۳/۴	۱۶۵,۰۵۳	-۳۱/۳	۱۱۳,۳۵۱
برنامه مقاوم‌سازی ساختمان‌ها	۱۸,۰۰۰	۶۷/۴	۳۰,۱۲۶	-۱۹/۳	۲۴,۳۰۸	۳۷/۷	۳۳,۴۸۴	-۴۰/۳	۲۰,۰۰۰
جمع فصل منابع آب	۳۶,۳۶۹,۲۹۲	۱۳/۲	۴۱,۱۶۹,۶۸۳	۲/۹	۴۲,۳۵۶,۹۳۳	۱۴/۲	۴۸,۳۵۵,۰۱۱	-۱۱/۶	۴۲,۷۵۸,۸۱۴
برنامه سامانه‌های پساب و فاضلاب (از فصل مسکن و عمران شهری، روستایی و عشایری)	۵,۹۹۱,۴۶۹	۳۰/۴	۷,۸۱۰,۵۱۴	۷/۶	۸,۴۰۲,۶۳۷	۶/۱	۸,۹۱۶,۴۶۷	۱۳/۹	۱۰,۱۵۹,۸۸۸
برنامه آب شهری و روستایی (از فصل مسکن و عمران شهری، روستایی و عشایری)	۴,۰۷۱,۱۱۴	۳۰/۷	۵,۳۱۹,۸۷۵	۱۱/۱	۵,۹۱۲,۳۰۵	-۱۶/۵	۴,۹۳۵,۵۶۶	۴۲/۰	۷,۰۰۸,۱۱۹
جمع برنامه‌های آب و فاضلاب (آبفا)	۱۰,۰۶۲,۵۸۳	۳۰/۵	۱۳,۱۳۰,۳۸۹	۹/۰	۱۴,۳۱۴,۹۴۲	-۳/۲	۱۳,۸۵۲,۰۳۳	۲۳/۹	۱۷,۱۶۸,۰۰۷

مأخذ: پیوست شماره چهار قوانین بودجه سال‌های ۱۳۸۸، ۱۳۸۹، ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱ و لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور.

نمودار ۲. جمع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی و استانی برنامه‌های مختلف بخش آب

۳. نکات قابل تأمل در مورد لایحه بودجه سال ۱۳۹۲، بخش آب

اهم موارد چالشی قابل توجه در لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ در بخش آب به صورت زیر قابل بیان می‌باشد:

- همانطور که جدول ۲ نشان می‌دهد، اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برنامه‌های فصل منابع آب در لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ برخلاف روند سال‌های گذشته، همگی کاهش داشته و در بعضی از موارد، کاهش مذکور چشمگیر می‌باشد.

- اعتبارات برنامه‌های مربوط به آب شهری و روستایی و سامانه‌های پساب و فاضلاب ذکر شده در لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ نسبت به قانون بودجه سال گذشته، از افزایش برخوردار بوده است.

- از نکات مهم کاهش اعتبارات اشاره شده، تغییر اعتبار برنامه توسعه منابع آب در حوضه‌های آبریز رودخانه‌های مرزی و مشترک از فصل منابع آب از عدد ۸,۳۵۰,۸۶۴ میلیون ریال مصوب سال ۱۳۹۱ به رقم ۵,۸۵۸,۰۶۰ میلیون ریال (کاهش تقریباً ۳۰ درصدی) در لایحه ۱۳۹۲ می‌باشد که با توجه به تأکیدات ویژه مقام معظم رهبری در خصوص تسریع در اجرای طرح‌های آبی مرزی و اهمیت استراتژیک موضوع به خصوص در آب‌های مرزی غرب کشور، کاهش حادث شده جای تأمل

بسیار داشته و باید در این مورد توجه کافی به عمل آید.

- مشابه لوایح بودجه سال‌های گذشته، هیچ‌گونه ردیف مستقل یا برنامه مشخصی برای آب روستایی لحاظ نشده است.

- در لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ گرایش و جهت‌گیری به استفاده از سرمایه‌گذاری و مشارکت بخش خصوصی در بخش آب ضعیف می‌باشد.

۴. برخی پیشنهادهای اصلاحی

- با توجه به اولویت مهار آب‌های مرزی خروجی از کشور (به‌خصوص آب‌های مرزی غرب کشور) و اینکه هرگونه تأخیر در اجرای این طرح‌ها، در سال‌های بعد، سبب ایجاد حقایب در کشورهای همسایه خواهد شد، لازم است تا در تأمین نیازهای اعتباری این طرح‌ها همت بیشتری گمارده شود. - از آنجایی که در بندهای «الف» ماده (۱۴۰) و نیز بندهای «الف» و «ب» ماده (۱۴۱) قانون برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران، موضوع حمایت از تشکل‌ها، اصلاح تخصیص‌ها و نیز صدور اسناد بهره‌برداری به وزارت نیرو تکلیف شده است، لازم است تا جهت‌گیری تخصیص‌های مرتبط با این امر در لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ همخوانی لازم را دارا باشد. همچنین با توجه به شرایط نامناسب منابع آب زیرزمینی و لزوم حفاظت از این منابع، لازم است تا اعتبارات مورد نیاز برای پروژه‌های تعادل‌بخشی و نیز تجهیز چاه‌ها به کنتورهای هوشمند به‌صورت مناسبی تأمین شود.

- در راستای تقویت خودکفایی در تولیدات کشاورزی از طریق تأمین آب مطمئن و پایدار از منابع آب زیرزمینی و صیانت از حقوق مصرف‌کنندگان فعلی، لازم است تا هزینه‌های مربوط به جمع‌آوری آمار، اطلاعات و تحلیل‌های مرتبط و همچنین جلوگیری از حفر چاه‌های غیرمجاز و ارتقای کارایی گروه‌های گشت و بازرسی، به نحو مناسبی در بودجه‌های سالیانه در نظر گرفته شود.

- طرح مطالعه و اجرای ساماندهی، تعیین حد و بستر حریم رودخانه‌های کشور به شماره طبقه‌بندی ۴۰۲۰۳۰۵۴ از ویژگی استانی به ملی تغییر پیدا کند.

- در جدول ۱-۱۰ لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ برای احداث و تکمیل مجتمع‌های آبرسانی روستایی اعتبارات لازم پیش‌بینی شود.

نتیجه‌گیری و جمع‌بندی

فصل منابع آب بعد از فصول حمل‌ونقل و مسکن و عمران شهری، روستایی و عشایری از بیشترین رقم اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای با اعتباری بالغ بر ۴۲,۷۵۸,۸۱۴ میلیون ریال در لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ برخوردار است. علیرغم اعتبارات بالای فصل منابع آب در بودجه، رقم مربوط به اعتبارات آن در لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ نسبت به سال گذشته، کاهش چشمگیری داشته است. فقط در برنامه‌های مربوط به آب شهری و روستایی و سامانه‌های پساب، رقم مذکور نسبت به سال گذشته دارای افزایش بوده است. با توجه به اینکه تخصیص بودجه سال ۱۳۹۱ در بخش آب تنها در حدود ۳۰ درصد رقم مصوب قانون بوده است، کاهش مضاعف آن در سال آتی می‌تواند، برآورد اهداف مربوط به این بخش را در اسناد بالادستی برنامه پنجم توسعه و سند چشم‌انداز با مشکل مواجه سازد، البته لازم به ذکر است که در حال حاضر با توجه به شرایط اقتصادی حاکم بر کشور از منظر تورم موجود و عدم وجود ثبات کافی، اعتبارات موجود برای بخش آب باید حتی‌الامکان برای برنامه‌های با اولویت بالاتر تخصیص یابد. در این راستا باید تا حد امکان از هزینه‌کرد اعتبارات برای طرح‌های جدید یا طرح‌های با پیشرفت فیزیکی کم خودداری نمود و تا حد امکان طرح‌های نیمه‌تمام موجود را به سرانجام رساند. یکی از مهمترین موارد قابل تأکید در مورد لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ کشور در بخش آب، کاهش حدوداً ۳۰ درصدی اعتبارات مربوط به برنامه توسعه منابع آب در حوضه‌های آبریز و رودخانه‌های مرزی و مشترک می‌باشد که با توجه به تأکیدات مقام معظم رهبری و استراتژیک بودن آن (به‌خصوص در آب‌های مرزی غرب کشور)، جای تأمل بسیار دارد. از موارد مهم چالشی دیگر می‌توان به عدم توجه به برنامه آب‌رسانی روستایی، عدم توجه به تضمین سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در بخش‌های آب و آبفا و عدم توجه کافی به برنامه‌های مربوط به حفاظت از منابع آب اشاره نمود. در انتها لازم به ذکر است که جهت‌گیری‌های لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ کشور در بخش آب (خصوصاً در بخش امور آب) نمی‌تواند به‌طور شایسته‌ای تأمین‌کننده اهداف برنامه پنجم توسعه در این بخش باشد.

منابع و مأخذ

۱. قوانین بودجه سال‌های ۱۳۸۸، ۱۳۸۹، ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱ کل کشور.
۲. لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور.
۳. قانون برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران.
۴. مصاحبه‌های شفاهی با مسئولین امر در وزارت نیرو (بخش آب) و شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۲۸۷۷

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور ۱۵. بخش آب

نام دفتر: مطالعات زیربنایی (گروه آب)

مدیر مطالعه: جمال محمدولی سامانی

تهیه و تدوین کنندگان: مهدی مظاهری، علی مریدنژاد

ناظر علمی: —

مقاضی: کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی: —

تاریخ انتشار: ۱۳۹۱/۱۲/۲۰